

Actualitat

SALUT

01. Una pacient en un centre sociosanitari. MÓNICA BERNABÉ
02. La directora del Terraferma, Mireia Porta, al centre amb ulleres, durant la jornada a Lleida. SANTHIGLESÍAS

MÓNICA BERNABÉ
LLEIDA

Auditories als sociosanitaris a partir d'aquest any

La Generalitat ha anunciat aquesta mesura de control amb l'objectiu de garantir la qualitat dels centres

La Generalitat farà aquest any auditories a l'atzar en alguns dels 96 centres sociosanitaris de Catalunya –ara rebatejats amb el nom de centres d'atenció intermèdia– per comprovar si la història clínica dels pacients coincideix amb la registrada pels professionals que els atenen. D'aquesta manera, Salut pretén assegurar-se que les dades de què disposa són fiables i que aquests centres ofereixen un servei de qualitat. Els sociosanitaris atenen pacients que necessiten una llarga convalescència o rehabilitació després d'una fractura, un ictus, un infart... o que tenen una malaltia crònica. La majoria dels usuaris són persones grans.

L'anunci el va fer el director operatiu per a la Transformació de l'Atenció Intermèdia del departament de Salut, el doctor Marco Inzitari, la setmana passada en una jornada a Lleida, destinada a donar a conèixer el rol primordial d'aquests serveis sociosanitaris a la sanitat pública, que va ser atípic en tots els sentits.

Tot i la funció divulgativa de la jornada, no es va convocar la premsa, i alguns dels organitzadors es van queixar de la presència de l'ARA, després que aquest diari denunciés el passat 26 de maig la situació de dos sociosanitaris a Lleida i qüestionés el sistema de control de la Generalitat sobre aquests centres. Tampoc es va permetre fer ni una sola pregunta al públic, format per professionals sanitaris, cosa que va es-

tranyar a alguns. "És la primera vegada que passa una cosa així", deien. L'ambient estava massa caldejat per donar la paraula als assistents.

Queixes dels treballadors

Els treballadors de l'Hospital Jaume Nadal Meroles, un dels centres d'atenció intermèdia de Lleida, fa mesos que es queixen de la manca de personal, fins al punt que asseguren que "no poden garantir la seguretat del pacient". De fet, fa poc més de dues setmanes Salut va anunciar que no renovarà la concessió a DomusVi, la companyia que gestiona aquest centre, i que la donarà a una empresa pública amb l'objectiu de "millorar-ne l'eficiència". En canvi, no s'ha pronunciat sobre què passarà amb el Terraferma, un altre sociosanitari situat a pocs quilòmetres de Lleida que també gestiona DomusVi i la concessió del qual aca-

Mancança
Un centre de Lleida té només una fisioterapeuta per a 137 pacients

ba en la mateixa data: l'1 d'octubre.

Com que a la jornada no es podien fer preguntes, calia llegir entre línies o fixar-se en la reacció del nombre públic assistent. A banda de les "auditories a l'atzar", el doctor Inzitari va explicar que Salut ja ha instal·lat en alguns centres un sistema de registre de dades sobre el pacient molt més simplificat i àgil que permet als professionals sanitaris perdre menys temps. Ara l'objectiu és estendre'l a tots els centres d'atenció intermèdia. "D'aquesta manera esperem que el registre sigui més fiable, d'alguna manera", va afirmar.

El registre de dades és una de les eines de què se serveix la Generalitat per controlar la qualitat de l'atenció al pacient. Si es registra el nombre de nafres que té o si millora la funcionalitat, entre d'altres. El problema és que, si el personal dels sociosanitaris no dona l'abast per la

gran càrrega de feina i, a més, el sistema de registre és feixuc, moltes dades no es documenten o no són veraces. Per exemple, s'indica que un pacient no té nafres quan en realitat sí que en té.

Algunes millores

Inzitari també va dir que volen que l'atenció estigui "més centrada en la persona" i que sigui de "més qualitat" i "més eficient i equitativa". Actualment, hi ha una gran diversitat i diferències entre centres. Alguns són de gestió pública, però d'altres són de gestió privada o estan en mans d'entitats sense ànim de lucre. L'últim any i mig Salut ja ha promogut alguns canvis, com ara impulsar l'atenció a domicili i que els pacients puguin accedir a un sociosanitari des de l'atenció primària, sense haver de passar abans per les urgències d'un hospital, per estalviar-los trasbalsos innecessaris.

En la jornada van intervenir els responsables de cadascun dels quatre centres d'atenció intermèdia de la regió sanitària de Lleida. "Tenim un fisioterapeuta per cada 15 pacients", va exposar Marcos Serrano, cap del servei de geriatría de l'Hospital de Santa Maria, l'únic de gestió pública de la regió. El comentari va generar murmuris entre el públic. Al sociosanitari Terraferma hi ha una única fisioterapeuta per a 137 pacients. També hi ha una única terapeuta ocupacional i fins la setmana passada hi havia una única doctora.

Demà està previst que se n'incorpori una altra, però la ràtio continuarà sent alarmant: tocaran a 68 pacients per cap. Amb tot, la direc-

BARCELONA CREA UNA BORSA DE CONSTRUCTORS

L'Ajuntament de Barcelona crearà, d'acord amb la patronal del sector, una borsa de constructors per facilitar l'accés de la ciutadania a programes d'ajuts públics per a rehabilitacions d'edificis.

ARRIBEN A LES BALEARS QUATRE PASTERES

Quatre pasteres amb 66 persones a bord van arribar ahir a les Balears. Dues de les embarcacions es van localitzar al mar, mentre que les altres dues han arribat a terra, concretament a Cabrera i a Eivissa.

Jordi Trelis i Esther Roquer

PRESIDENT DE LA SOCIETAT CATALANO-BALEAR DE CURES PAL·LIATIVES I PRESIDENTA DE LA SOCIETAT CATALANA DE GERIATRIA I GERONTOLOGIA

“Som afortunats que hi hagi una xarxa d'atenció intermèdia a Catalunya”

M.B. BARCELONA

Jordi Trelis és el president de la Societat Catalano-Baleà de Cures Pal·liatives, i Esther Roquer dirigeix la Societat Catalana de Geriatria i Gerontologia. Són dos defensors a ultrança de l'atenció intermèdia – fins ara coneguda com a sociosanitària – i els dol que es parli malament d'aquest sector. Per això estan tant a la defensiva. Opinen que aquesta atenció servirà per donar resposta al “tsunami” que suposarà tenir una població cada vegada més envellida.

Vostès diuen que l'atenció intermèdia és modèlica.

Esther Roquer (E.R.): Té més de 30 anys de recorregut a Catalunya. Des del 1986 s'ha implantat tota una xarxa diferenciada d'atenció a les persones grans, i això és modèlic. Atendre les persones grans és diferent que atendre persones adultes de menys edat. Si tinc un problema de cor i tinc 80 anys, això també m'afecta la mobilitat i també puc tenir problemes cognitius. Això vol dir que ho hem d'abordar de manera interdisciplinària i holística. A

Catalunya vam tenir una visió de futur i ja vam començar a treballar d'aquesta manera l'any 86. Recentment el president de la Societat Espanyola de Geriatria reclamava que el model català s'implantés a la resta d'Espanya.

O sigui, tenim molta sort.

E.R.: Hi ha 96 centres d'atenció intermèdia, hospitals d'adults, equips d'atenció comunitària... Som afortunats que hi hagi una xarxa tan completa a Catalunya. Que després de tenir una fractura de maluc no m'enviïn a casa meua amb una situació de dependència, i pugui anar un centre a fer una rehabilitació i m'atenguin una sèrie de professionals com fisioterapeutes, treballadors socials, metges, infermeres, etc. és una sort.

La majoria dels pacients d'aquests centres són persones grans.

Jordi Trelis (J.T.): Tenim unes dades horribles de gent gran. Quan dic horribles vull dir que és un tsunami que ens passarà per damunt. Quina és la resposta que hi hem de donar? L'hospital ho podrà fer sol? No. L'atenció primària ho podrà fer sola? No. Hem de jugar amb els llits d'atenció intermèdia que ja tenim i

Efficient
“És un model que funciona: millora la qualitat de vida de les persones”

Expansió
“La Societat Espanyola de Geriatria vol implantar-lo a la resta d'Espanya”

garantir que els indicadors de qualitat es compleixin. També s'han de desenvolupar equips d'atenció domiciliària i equips que prenguin decisions de forma ràpida dins dels hospitals i de la primària. Aquest és un dels grans problemes que tenim. Amb una apendicitis està clar que s'ha de fer. Amb la gent gran ha de passar el mateix: hem de saber què hem de fer davant de cada situació.

Amb els recursos que tenim ara, es pot atendre tota la demanda?

E.R.: Les nostres dues societats van fer una reclamació al Govern perquè n'augmenti el pressupost. Hem de créixer. Fa un any i escaig la Generalitat ja va iniciar un pla de transformació i modernització del sector i el que demanem ara és que el pla no quedi aturat amb el nou govern.

Caldria establir ràtios de personal en aquests centres?

J.T.: Es va fer un grup de treball en què es van fer propostes de ràtio en aquest sector. O sigui, el treball previ d'estudi està fet.

I què els sembla que Salut no hagi aplicat aquestes propostes?

J.T.: Això ho ha de preguntar a Salut. Nosaltres no en tenim responsabilitat; som societats científiques.

No els demano responsabilitats, els pregunto quina valoració en fan.

E.R.: És que no només és la ràtio. Tu pots tenir 55 metges i que no donin una bona atenció. Cal fixar-se en la qualitat.

I com es pot garantir que l'atenció sigui de qualitat?

J.T.: Amb els indicadors i les enquestes [de satisfacció].

O sigui, amb les eines que ja existeixen. Malgrat això, hi ha centres amb mancances, com el centre Terraferma i l'Hospital Jaume Nadal Merolés.

J.T.: Això ho ha de preguntar als responsables de la regió sanitària a la qual pertanyen aquests centres.

Però vull saber quines propostes fan vostès, com a representants de societats científiques, perquè això no passi.

E.R.: Aquests casos són desgraciats i no han de passar. Però, per molt que posem un munt d'eines, sempre hi ha alguna cosa que se'n pot escapar. Si només es focalitza la visió en aquests problemes, es pot crear alarma social i es pot estigmatitzar un sector que no s'ho mereix. És un model que funciona. A Catalunya hi ha molts equips d'atenció intermèdia que han generat evidència científica que milloren la funcionalitat i la qualitat de vida de les persones.

tora del centre, Mireia Porta, va fer gala del sociosanitari a la jornada com si tot fos una bassa d'oli. El mateix va fer el director de l'Hospital Jaume Nadal Merolés, Jordi Ballesté, que lògicament va obviar en la seva intervenció les queixes de la plantilla. La normativa de la Generalitat sobre sociosanitaris no estableix ràtios de personal per a aquests centres.

“No sabem què farem”, va ser la resposta del delegat de Salut a Lleida, Raül Llevot, eixut de paraules, quan l'ARA li va preguntar durant la pausa del cafè si renovaran la concessió a DomusVi del centre Terraferma. El director de l'Hospital Jaume Nadal Merolés tampoc no va aclarir res quan se li va plantejar una altra pregunta incòmoda: els caps de setmana i els festius tenen un únic metge de guàrdia per als 126 pacients d'aquest centre i per als 137 del Terraferma. Què passa quan hi ha una urgència alhora als dos centres?

Toni Barceló, un dels metges del Nadal Merolés, sí que va contestar la pregunta: “Quan hi ha una urgència als dos centres ho portem malament. És difícil que passi, però quan passa atensem el pacient que considerem que està més greu i intentem gestionar l'altre per telèfon amb una infermera. Una altra opció és trucar al 061 perquè una ambulància se l'emporti a un hospital”. Barceló també va ser la nota dissonant a la jornada. Durant la seva intervenció va dir “Les empreses s'han de posar les piles a l'hora de buscar gent, perquè ens falta personal”. L'aplaudiment del públic va ser rotund. No va poder fer preguntes, però ho va dir tot amb la seva ovació.

CRISTINA CALDERER